

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор

В.М. Бабасв

12 2014 р.

Менеджмент та організація безпеки праці у міському господарстві

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки _____ спеціаліста (магістра) _____

галузі знань 17 02 «Цивільна безпека»

спеціальності 7.17020201, 8.17020201 – «Охорона праці (за галузями)»

Стандарт чинний з дати затвердження

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова,

КАФЕДРА: Менеджменту і маркетингу в міському господарстві

РОЗРОБНИКИ: к.е.н,проф..Кайлюк Є.М.
к.е.н,доц. Пospelов О.В.

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ _____ (підпис) (_Новікова М.М._)

“ _29_ ” __серпня__ 2014 р., протокол № 1

Схвалено випусковою кафедрою _____ Охорона праці _____
(назва кафедри за належністю спеціальності)

Протокол від “10” __09__ 2014 року № 3

Завідувач випускової кафедри _____ (підпис) (_Хворост М.В.,_)
(прізвище та ініціали)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ _____ (підпис) (_Григорасю В.І._) “ 4 ” __10__ 2014 р.
(ПІБ)

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково-методичною радою факультету

_____ Електротранспорту _____
(повне найменування факультету за належністю напрямку / спеціальності)

Голова Вченої ради _____ (підпис) (_Шпіка М.І._) « 05 » __09__ 2014 р., протокол № 2
(ПІБ)

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом без письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова , 2014 рік

© Кайлюк Є.М.,Пospelов О.В

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент та організація безпеки праці у міському господарстві» складена відповідно освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста (магістра) спеціальностей 7.17020201, 8.17020201 – «Охорона праці за галузями».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є управлінські взаємовідносини в органах управління організацій різних форм і сфер діяльності щодо організації безпеки праці у міському господарстві.

Міждисциплінарні зв'язки: Менеджмент організацій, корпоративне управління, управління персоналом, охорона праці.

Програма навчальної дисципліни складається із таких змістових модулів:

1. Теоретичні засади Менеджменту на підприємствах міського господарства.
2. Менеджмент і організація охорони праці на підприємствах міського господарства.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1 Метою викладання навчальної дисципліни «Менеджмент та організація безпеки праці у міському господарстві» є: підвищення ефективності управління організаційними структурами охорони праці завдяки правильному використанню менеджерами різних рівнів принципами та інструментів управління умовами праці, створенню цілісної системою адміністративного управління безпекою життєдіяльності.

1.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «Менеджмент та організація безпеки праці у міському господарстві» – вивчення термінологічної бази з охорони праці та менеджменту, обґрунтування ролі адміністрації і держави, міста, підприємства в системі охорони праці, вивчення функцій та процесу адміністративного впливу на формування системи охорони праці на підприємствах міського господарства, формування вмінь щодо планування впливу на менеджмент системи «людина-виробництво», обґрунтування вибору форм і методів адміністративного впливу на психіку людини, вивчення форм адміністративного контролю та регулювання діяльності, формування інформаційно-адміністративного забезпечення можливих надзвичайних ситуацій на підприємствах міського господарства.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- формування та функціонування механізмів адміністрування у процесі управління організаціями міського господарства, сукупність функцій і методів адміністрування, що зумовлюють відповідні управлінські взаємовідносини в органах управління організацій

різних форм і сфер діяльності підприємств міського господарства з забезпечення організацій охорони праці.

вміти:

- організувати та практично забезпечувати діяльність органів охорони праці, розробку заходів щодо забезпечення виникнення надзвичайних ситуацій на підприємстві, розробляти систему забезпечення охорони життєдіяльності людини і заходи до ліквідації ситуацій які можуть негативно вплинути на діяльність поняття «людина-підприємство»

мати компетентності:

- формулювання цілей менеджменту та організувати діяльність підприємств міського господарства з охорони праці;
- здійснення аналізу та планування з безпеки життєдіяльності на підприємстві, забезпечувати організацію контролю за основними небезпечними факторами на підприємстві;
- управляти чинниками існування та працездатності людини;
- організувати систему контролю небезпечних явищ у міському господарстві.

На вивчення дисципліни відводиться 144год-4 кредити ETRC

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1

Менеджмент та організація безпеки праці у міському господарстві

Змістовний модуль 1.1 Теоретичні засади менеджменту на підприємствах міського господарства

Тема 1. Поняття, сутність, принципи та основні функції менеджменту.

Сутність і функції менеджменту. Етапи розвитку менеджменту, основні концепції менеджменту.

Тема 2. Функціонування та класифікація підприємств міського господарства.

Характеристика середовища діяльності підприємств в Україні й міському господарстві. Організація як система. Житловий цикл організації. Культура організації.

Тема 3. Планування управлінської діяльності та його місце в загальній системі менеджменту.

Види планів. Етапи стратегічного планування. Характеристика зовнішнього і внутрішнього середовища діяльності підприємств. Сутність тактичного та операційного планування. Призначення та склад бізнес-планів.

Тема 4. Проектування організаційної структури підприємства.

Види структури управління. Недоліки та переваги кожної структури. Принципи вибору та проектування структури управління.

Тема 5. Мотивація діяльності персоналу та організація контролю.

Поняття мотивації. Ієрархія потреб по Маслоу. Основні заходи по роботі з персоналу. Способи мотивації персоналу на підприємстві. Способи контролю за діяльністю персоналу. Основні показники, які використовуються для оцінки діяльності структурних підрозділів підприємства.

Тема 6. Прийняття управлінських рішень в менеджменті.

Сутність управлінських рішень. Фактори, які впливають на процес прийняття управлінських рішень. Оптимізація рішень в менеджменті. Модельовання. Методи прогнозування.

Змістовний модуль 1.2 Менеджмент безпеки праці на підприємствах міського господарства.

Тема 7. Держава як система суспільства безпеки праці.

Теоретичні засади безпеки життєдіяльності. Основні поняття терміну «Життєдіяльності». Структура наук про безпеку. Номенклатура безпек.

Тема 8. Наукове управління і організація безпеки життєдіяльності.

Управління ризиком. Облік об'єктів підвищеної безпеки. Класифікація забруднень навколишнього середовища.

Тема 9. Менеджмент системи «Людина-виробництво»

Основні напрямки діяльності міського господарства.

Небезпечні фізичні фактори. Хімічно-небезпечні речовини на небезпечних об'єктах. Групи хімічних речовин.

Тема 10. Наукове управління чинниками існування та працездатності людини.

Завдання освіти в безпеці праці. Побутове і соціально-політичне середовище. Практична діяльність людини. Побутова сфера.

Тема 11. Менеджмент надзвичайних ситуацій на підприємствах міського господарства.

Менеджменту надзвичайних ситуацій. Основні напрямки вивчення надзвичайних ситуацій. Поняття таксомія та номенклатура безпек.

Тема 12. Управління і організація системи контролю небезпечних явищ у міському господарстві.

Класифікація джерел безпеки, небезпечних та шкідливих факторів. Шум і вібрація. Іонізуючі випромінювання. Електромагнітні поля. Хімічні фактори безпеки.

Рекомендована література

Базова

1. А. Є. Ачкасов, В. А. Лушкін, В. І. Пашков. Безпека життєдіяльності: навч. посібник / А. Є. Ачкасов, В. А. Лушкін, В. І. Пашков; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2013. – 604 с.

2. Керівництво організацією : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, Н. Т. Мала, О. Г. Мельник, І. С. Процик. — Л. : Вид-во нац. ун-ту «Львівполітех», 2008, — 244 с.

3. Райченко А. В. Административный менеджмент : учебник / А. В. Райченко. — М. : ИНФРА—М, 2007. — 416 с.

4. Менеджмент: теорія і практика : навч. посіб. / А. А. Мазаракі, Г. Є. Мошек, Л. А. Гомба та ін. — К. : Атіка, 2007. — 564 с.

5. Новіков Б. В. Основи адміністративного менеджменту : навч. посіб. / Б. В. Новіков, Г. Ф. Сініок, Н. В. Круш. — К. : Центр навч. л-ри, 2004. — 560 с.

Допоміжна

1. Барінов В. А. Организационное проектирование - учебник / В. А. Барінов. — М. : ИНФРА-М, 2005. — 399 с.

2. Веснин В. Р. Менеджмент : учебник / В. Р. Веснин. — 3-є изд., перераб. и доп. — М. : ТК Велби ; Проспект, 2006. — 504 с.

3. Новіков Б. В. Основи адміністративного менеджменту : навч. посіб. / Б. В. Новіков, Г. Ф. Сініок, Н. В. Круш. — К. : Центр навч. л-ри, 2004. — 560 с.

4. Райченко А. В. Общий менеджмент / А. В. Райченко. — М. : ИНФРА-М, 2005. — 384 с.

5. Слиньков В. Н. Свод документов в административном делопроизводстве менеджмента бизнеса / В. Н. Слиньков. — СПб. : Алерта, 2002. — 886 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточні та підсумкові тестові завдання, контрольні роботи, захист звітів з практичних та лабораторних робіт, питання до заліку.

Анотація

Програма навчальної дисципліни «Менеджмент та організація безпеки праці у міському господарстві» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста (магістра) спеціальностей 7.17020201, 8.17020201 – «Охорона праці за галузями» (спеціалізація «Охорона праці у міському господарстві»).

Основними завданнями вивчення дисципліни «Менеджмент та охорона праці у міському господарстві» є набуття компетенції на основі засвоєння основних теоретичних положень в галузі безпеки праці та опанування необхідними практичними навичками, що дозволяють ефективно здійснювати роботу з безпеки праці на підприємствах житлово-комунального господарства.

Annotation

The program of the discipline "Management and organization of safety in the urban economy" prepared in accordance with the educational training programs (master's degree) of the specialty 7.17020201, 8.17020201 – "Labour protection in the industries" (specialization "Labour protection in the urban economy").

The main tasks of the study course "Management and labor protection in the urban economy" are the acquisition of the competence on the basis of mastering basic theoretical knowledge in labor safety and mastery of the necessary practical skills that can effectively carry out the work on safety in the enterprises of housing and communal services.

Аннотация

Программа учебной дисциплины «Менеджмент и организация безопасности труда в городском хозяйстве» составлена в соответствии с образовательно-профессиональной программы подготовки специалиста (магистра) специальностей 7.17020201, 8.17020201 – «Охрана труда по отраслям» (специализация «Охрана труда в городском хозяйстве»).

Основными задачами изучения дисциплины «Менеджмент и охрана труда в городском хозяйстве» является приобретение компетенции на основе усвоения основных теоретических положений в области безопасности труда и постижении необходимыми практическими навыками, позволяющими эффективно осуществлять работу по безопасности труда на предприятиях жилищно-коммунального хозяйства.